

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ІННОВАЦІНО АКТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

*Прилуцька Ірина Анатоліївна., Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

В Україні за роки незалежності спостерігаються тенденції до закріплення технологічного відставання економіки від розвинених країн. Такі показники спричинені низькою ефективністю державної науково-технічної та інноваційної політики. Проте лише на шляху інноваційного розвитку національна економіка може зайняти гідне місце в світовому ринковому середовищі. В Україні питанням розвитку інноваційного підприємництва присвячена велика кількість досліджень, проте відсутній всебічний огляд та аналіз діяльності інноваційно активних підприємств України.

Таблиця 1. Кількість та частка підприємств, що займались інноваційною діяльністю та впроваджували інновації

Кількість промислових підприємств	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Загальна кількість обстежених промислових підприємств, одиниць	10511	10315	9739	9920	10025	9982	10366	10721	11023	10594
Інноваційно-активні промислові підприємства, одиниць, з них:										
мали витрати на інноваційну діяльність	1250	1290	975	1079	936	848	1175	1193	1097	1088
впроваджували інновації	1503	1506	1120	958	810	999	1186	1160	1180	1217
їх частка у загальній кількості тих, що впроваджували інновації (%)	86,67	81,14	76,19	70,49	67,89	89,4	80,6	83,3	83,6	83,2
Частка інноваційно-активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств (%)	16,5	18,0	15,1	13,7	11,9	11,2	14,2	13,0	12,8	13,8

Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики

За даними Держкомстату України протягом періоду незалежності України, частка інноваційно активних підприємств хаотично варіювалась. З 1991 р., даний показник неспинно зменшувався з майже 50% у 1991 р. до 11,2% обстежених промислових інноваційно активних підприємств у 2006 р. Починаючи із 2007 р. частка інноваційно активних підприємств зростає лише на 3%, що у порівнянні із активністю інноваційних підприємств розвинених країн є абсолютно негативним явищем. Варто зосередити увагу на періоді 2008-2010 рр., оскільки протягом даного періоду відбувалося нівелювання наслідків світової кризи. Протягом вказаного періоду інноваційною діяльністю в промисловості займалися 1973 підприємства (18,6% обстежених), 76,0% яких

придбали машини, обладнання та програмне забезпечення, 23,0% – займались навчанням та підготовкою персоналу, 19,1% – здійснювали внутрішні ДіР, 11,6% – придбали зовнішні ДіР, 10,4% – займались ринковим запровадженням інновацій та 10,2% – здійснювали придбання інших зовнішніх знань. У цей період інновації впроваджували 1562 підприємства, у т.ч. 1121 – інноваційні види продукції. Інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів, оскільки кількість промислових підприємств, що впроваджують інновації зменшується з кожним роком і коливається на рівні 11,7%, що менше в 3-4 рази, ніж в інноваційно-розвинутих країнах. Інноваційні чинники економічного зростання досі не відіграють значної ролі і не знаходять відображення у реальних діях державної влади.

Динаміка кількості підприємств, що впроваджували інновації, та питома їх вага у загальній кількості промислових підприємств свідчить про негативні тенденції в інноваційній сфері, які підтверджуються статистичними даними.

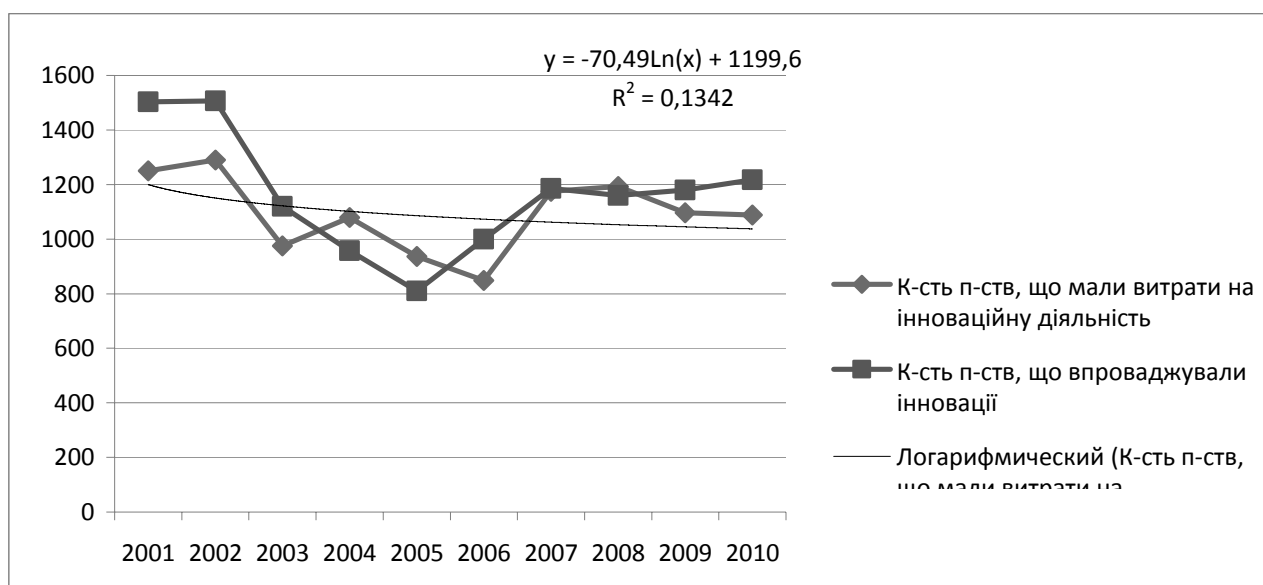


Рисунок. 1. Динаміка інноваційної діяльності підприємств за 2001-2010 роки

На нашу думку, перед урядом країни має постати завдання зміни джерела зростання економіки від галузей з низькими технологічними укладами до активізації переходу на якісно нові рівні техніки та технологій. Це потребує неабияких зусиль і намагань та на початку може призвести до зниження темпів економічного зростання, проте у майбутньому це забезпечить тривалий та стійкий економічний підйом, який буде відповідати критеріям глобальних ринків.